

Перша згадка про село Кутин датована **1552 роком**. Село здавна дивувало своєю красою, сумовито-безмежні болота, густі, таємничі пуші.

Кутин... Не треба бути спеціалістом з топонімії, щоб здогадатись, чому далекі предки так називали своє поселення. Мабуть, тому, що “село побудували в куті, де сходяться дві річки: Веселуха і її притока”. Так і жили в куточку, у густій оксамитовій оправі лісів, у самотніх краєвидах річок з невисоким берегами, що обривалися після весняних повеней.

Розвиток культури у нашому краї нерозривно пов'язаний з умовами соціально-економічного та політичного розвитку. Наш край завжди славився культурними надбаннями. В цілому, культура нашого краю розвивалася як складова частина культури українсько народу. В умовах боротьби проти національно-релігійного гніту, яка загострилася у XVI столітті, культура і освіта стали важливою зброєю у боротьбі за збереження устричної самотності українського народу, сприяли розвитку дружніх стосунків з іншими слов'янськими народами.

В **XIX ст.** об'єднання українських земель у складі Росії сприяло посиленню культурного впливу східноукраїнських традицій у нашому краю. Однак у галузі освіти царизм проводив реакційну політику, обмежував доступ селян у навчальні заклади. Лише пізніше міністерство народної освіти видало окремі “Правила”, які ставили початкову школу на Правобережній Україні під найсуворіший контроль адміністрації.

У **1908 році** в селі Кутин була відкрита церковно-приходська школа. Окрасою села була церква, побудована у **1865 році** на народні пожертвування. Приміщення школи

знаходилося у найманій хаті. Обов'язковим предметом викладання був Закон Божий. Навчання велося на російській мові. Вчитель жив тут же у школі. До школи приходили діти із найближчих сіл: Любиня, Задовжа, Заозір'я. У цій школі навчалися тільки два роки.

Житлові будинки зводилися із дерева. Освітлювалося селянське житло лучиною або каганцем. Діти носили домотканий одяг. Взимку він доповнювався кожухами з овечих шкур. Чоботи були рідко у кого. Бідніші селянські діти носили личаки. Звичайно, не всі могли ходити до школи, тому що доводилось багато працювати на землі, діти сиділи по домівках, бо взимку не було в що взутися.

У роки Першої світової війни школа припинила свої функції. **1915 рік**... Через село проходить лінія фронту. Селяни змушені були залишати село. Біженці із с. Кутин жили у с. Муравин, с. Серниках. Поверталися село у **1916 році**. Село було спалено, залишилася одна церква.

Суттєвих змін у житті селян не сталося й після повалення самодержавства. В селі зберігалось старе впорядкування. А в **1921 році** на наших землях запанували польські порядки, наші земляки опинилися під владою Польщі. Село Кутин увійшло до складу Пінського повіту, брестського воєводства. Польські власті перешкоджали розвитку на селі освіти і української культури. У невеличкому приватному приміщенні містилася початкова школа, де вчили Закон Божий, польська мова, історія, арифметика, музика: дівчат вчили вишивати, а хлопчиків – майструвати. У початковій школі вчилися 7 років, маючи 4-х річну освіту: в першому класі навчання велося 1 рік, в 2-му класі – теж рік, в 3-му класі 2 роки і в 4-му – три роки.

У **вересні 1939 року** у селі була встановлена радянська влада. Були конфісковані панські землі, худоба, майно. Школа теж відновила свої функції, навчання велося на українській мові, вчили дітей грамоті у приміщеннях житлових будинків. У **1939 році** в Задовжанській школі почав вчити дітей вчитель Пшеничний. У цю школу ходили діти і з с. Кутин. Почала діяти школа і в с. Заозір'я, вчила дітей Шостак Галина Григорівна, в с. Кутинок, в с. Кутин, де був вчителем Плавський Григорій В'ячеславович.

Війна перервала навчання. Лише в кінці 40-х на початку 50-х була відкрита Кутинська восьмирічна школа, побудували нове приміщення із дерева в центрі села. Тут же навпроти було відкрито дільничу лікарню, сільський клуб і бібліотеку. З кожним повоєнним роком налагоджувалося життя у с. Кутин.

У селі Кутин немає неписьменних людей, хоча до радянської влади неписьменних було близько 70% населення.

У селі побудовано біля 30 нових будинків на 4-5 кімнат, відновила функції Кубинська восьмирічна школа, за направленням Заріченського райво прибули нові вчителі. Людей з вищою освітою не було, більшість населення мало початкову освіту. У школі налічувалося 186 учнів.

На початку 70-х років розпочато будівництво нового двохповерхового приміщення Кутинської восьмирічної школи I-III ступенів. До **1993 року** вона виконувала функції як восьмирічна школа, після її закінчення учні продовжували вчитися в Локницькій і Нобельській середніх школах, і отримували атестат про середню освіту за 10 класів. З **1 вересня 1993 року** школа

реорганізована в загальноосвітню школу I-III ступенів.

У сучасній школі діє 8 навчальних кабінетів, навчальна майстерня по обробці деревини і металу. До послуг учнів – спортивний зал, спортивний майданчик, шкільна їдальня на 48 місць.

За період існування загальноосвітньої школи I-III ступенів школу закінчило 104 випускника: в т. ч. із золотою медаллю – 13 чоловік, із срібною – 4 чоловіка. Усі вони закінчили вищі навчальні заклади або ще навчаються. Один з випускників школи – Пантік Василь Васильович – викладач Луцького університету кафедри фізкультури, кандидат наук з основ здоров'я і фізичної культури.

У школі нині працює 21 вчитель, 15 мають вищу освіту, 5 – середню-педагогічну, 6 учителів – заочники. Звання “Старший вчитель” присвоєно вчителям Дубінецькій Надії Степанівні, Небожин Вірі Василівні, “вищу категорію” – Дороніну Василю Васильовичу, Маковці Вірі Вікторівні, Богданович Світлані Миколаївні, Олешко Ігорю Антоновичу, Олешко Вікторії Валеріївні, звання “спеціаліст I категорії” – мають Шпаковська Зоя Іванівна, Віднічук Катерина Іванівна, “спеціаліст II категорії” – Репецька Надія Олександрівна, Богданович Володимир Якович, Мосійчук Надія Іванівна, “спеціаліст” – Хвалько Оксана Петрівна. У школі працюють гуртки: “Виразне читання”, “Цікава граматики”, “Юний математик”, “Красназнавча робота”, “Фотогурток”, спортивні секції.

Навчаються учні в кількості 134 чоловік в одну першу зміну. Є шкільна бібліотека.

Обслуговуючий персонал школи налічує 10 чоловік. Колектив школи співпрацює з СВК “Світанок” та сільською радою.

*Зарічненська районна
бібліотека*

Село моє - краплиночка на карті *(З історії села Кутин)*

Підготувала – *О.Чекун*

Комп'ютерний набір –
А.Прохорович

Смт Зарічне – 2005 рік